

fuisse, ita ut non deceat ex maledictis, & iam reprobatis arguere. Deinde satis iam de hoc per nos dictum est, quando & si non in utroque, in altero tamen eum mentitum fuisse probauimus, cum ipse quidem, quod per filium spiritus habeat subsistentiam, negaret. Nos autem testimonium doctorum probauerimus verum esse, ita ut non debeamus sibi lentio sacri concilii niti, & inde arguere, quod Theodoritus scripsisset spiritum sanctum nec ex filio, nec per filium subsistentiam habere, & concilium his auditis tacuerit, nec eum redarguerit, ideo tacuit, quia eum vera dixisse sciebat. Ecce etenim probatum quidem est spiritum sanctum per filium subsistentiam habere. Synodus vero non solum de altero, videlicet quod non ex filio habeat subsistentiam, tacuit, sed etiam de altera parte, hoc est, quod nec per filium procedat, quod tamen palam falsum est. Quemadmodum enim hoc silentio praeterierit, cum tamen falsum sit, ita etiam reliquum, videlicet, quod nec ex filio subsistentiam habeat, cum ipsum quoque falsum sit. Haec igitur & in superioribus diximus, & nunc illius noni anathematismi, contra quem Theodoritus scribens illa, dixit, ipsius Cyrilli expositionem induximus, se ipsum & suam mentem exponentis, & contra maledicta Theodoriti replicantis. Non decet igitur, omissis illo alium quaerere verborum Cyrilli expositorem, & praesertim acerrimum illius hostem. Quare autem Cyrillus spiritum dixerat proprium filii, in nono anathematismo, quod Theodoritus carpat, ipse exponens, quia dicit ex eo est, conueniens in hoc Occidentalibus patribus. Et illi enim spiritum dicunt filii, & proprium filii, tanquam ex eo procedentem. Praeterea ex responsione Cyrilli ad Theodoritum idem probare possumus, si quis sine contentione ne audiat. Procedit quidem (inquit) spiritus sanctus ex deo patre secundum verba saluatoris, non tamen est alienus a filio, omnia namque cum patre habet. Et hoc ipsum docuit, dicens de spiritu sancto. Omnia, quaecumque habet pater, mea sunt, ideo dixi vobis, ex meo accipiet, & annuntiabit vobis. Nam & si a patre (inquit) procedere spiritum sanctum saluator dicit, non minus tamen est, etiam filii. Est autem filii quae admodum & patris. Superius namque dixit: Erat namque, & est spiritus eius, sicuti & patris, & non magis patris, minus filii, sed similiter amborum. Hoc vero nil aliud est, nisi quemadmodum est spiritus patris tanquam ex eo procedens, ita scilicet etiam filii est, tanquam ex eo, & per eum procedens. Et hoc significat cum in testimonium huius rei accipiat, quod filius omnia habeat, quae & pater, & addat, quod hoc de spiritu dixerat dominus. Postremo idem probat per illam auctoritatem, quod ex eo, id est, si filio accipiat spiritus. Hoc enim & sanctus Epiphanius (ut paulo post ostendetur) pro eo quod ex eo procedat, accipit. Ipse quoque beatus Cyrillus in expositione super Iohannem, ipsam auctoritatem exponens, sic inquit, Accipere enim spiritum dicimus ex patre & filio ea, quae illorum sunt, non tanquam aliquando quidem non habentem instam in eis sapientiam & potentiam. Cum autem intelligatur habere tunc vix habentem, semper etenim sapiens & potens est spiritus imo vero ipsa sapientia & potentia est, non participatione, sed naturaliter. Si igitur id, quod spiritus ex filio accipit, sapientia & potentia est, haec vero non aliquando quidem habet, aliquando vero non, semper namque talis est, natura non participatione, semperque a filio ea accipit, quae cum non habeat participatione, natura eius sunt, quod hinc colligit quod ignorat. Et merito haec beatus dicit Cyrillus, quod in plerisque aliis locis manifeste ex filio sicuti ex patre procedere dicit spiritum sanctum. In epistola namque ad Nestorium, Et si est (inquit) spiritus in propria hypostasi, prout spiritus est non filius, non est tamen ab eo alienus, profluit autem ex eo sicuti & ex deo & patre. Ne quis autem hoc verbum, profluere, de secunda & temporalis processione putet hic fuisse dictum. Primo quidem sciat, quod non est hic sermo de distributione donorum & charismatum spiritus, sed de ipsa eius hypostasi. Deinde hoc, profluere, semper reperies apud hunc doctorem pro, producere, accipi. Etenim tum in expositione symboli, profluit quidem (inquit) hoc est procedit, tum in sexto ad Hermiam, & spiritum quidem veritatis eum nominat. Profluere autem ex ipso asserit patre, tum etiam plerisque aliis in locis idem dicit. Illud quoque quod dicit, sicuti ex deo & patre, non superfluit. Nil enim ille superuacaneum, sed omnia cum magno pondere dicit, & ita vult, spiritum esse filii, prout est patris, & ita profluere, prodire, & emanare a filio, prout a patre, & nullo modo aliter. Ideo in sermone ad Theodosium Imperatorem, de hoc loquens, & volens probare ita esse filii spiritus, prout patris, & ita ex filio nobis emanare eum, prout ex patre, Non ex mensura, (inquit) secundum Iohannem dat spiritum filius, sed ipse eum ex se ipso emittit, quemadmodum & ipse pater. Quare beatus Paulus omni in hoc differentia post po-

Iohā. 17. b

Cyrillus.

H